

Závazné pokyny pro vyplňování statistického formuláře A (MZ) 1-01: Roční výkaz o činnosti zdravotnických zařízení pro obor

kojenecké ústavy a dětské domovy

Statistická zjišťování Ministerstva zdravotnictví jsou součástí Programu statistických zjišťování v České republice na rok 2008. Tento program byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR formou vyhlášky č. 279/2007 Sb. a její přílohy č. 2, která obsahuje seznam statistických zjišťování prováděných ministerstvy, v částce 90 ze dne 7.11.2007. Program byl sestaven v souladu se zákonem č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

Výkazy řady A (MZ) 1-01 slouží k získání základních informací o zdravotnických zařízeních a o činnosti jednotlivých oborů z hlediska zajištění a potřeby zdravotní péče, pro zjištění vybraných údajů o zdravotním stavu obyvatelstva. Tyto informace slouží pro zpracování podkladů při stanovení zdravotní politiky státu na různých úrovních řízení a pro hodnocení objemu zdravotní péče.

Výkaz vyplňuje samostatně každý kojenecký ústav a dětský domov (dále ZJ), ve všech zdravotnických zařízeních bez ohledu na jejich zřizovatele..

Elektronické šablony pro vyplňování a předávání dat budou k dispozici od 1.7.2008 na webové aplikaci pro jejich sběr: <https://snzr.uzis.cz/cud/index.html> Pokud nemá ZJ vhodné technické vybavení může výjimečně předat pracovišti ÚZIS ČR vyplněný výkaz v listinné podobě.

Termín předložení: laskavě doručte do 15 dnů po ukončení sledovaného období.

Zákon č. 89/1995 Sb. ukládá všem zpravodajským jednotkám povinnost poskytnout úplně, správně, pravdivě a včas požadované údaje pro všechna statistická zjišťování uvedená v Programu statistických zjišťování (viz § 2 - vymezení pojmů, § 10 - program statistických zjišťování a § 26 – správní delikty). Ochrana důvěrných statistických údajů je zaručena výše uvedeným zákonem (viz § 16 - povinnost mlčenlivosti a ochrana důvěrných statistických údajů, § 17 – poskytování důvěrných statistických údajů a § 25 – správní delikty).

POKYNY PRO VYPLŇOVÁNÍ

Formuláře výkazu a pokyny pro jeho vyplňování jsou uveřejněny na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

Výkazy řady A (MZ) 1-01 jsou sestaveny ve tvaru univerzální matice (tabulky) pro zpracování počítačem. Při vyplňování platí zásada, že se vyplňují pouze předepsané kolonky. Tam, kde bude údaj nulový, se do kolonky uvede pomlčka „-“. Část výkazu, která je začerněná, se nevyplňuje.

U druhu ZZ se v názvu výkazu škrtná nevhodný název.

Kojenecké ústavy a dětské domovy pro děti do 3 let věku

Jsou zařízení pečující o všestranný rozvoj dětí, jejichž vývoj je ohrožen nebo narušen z důvodů zdravotních, zdravotně-sociálních a sociálních. Pobyt dítěte v zařízení je třeba chápat jako dočasný, k vyřešení situace, pro kterou bylo dítě do zařízení přijato.

Oddíl I. Pracovníci ve zdravotnictví

V ř. 11, 12 se sleduje evidenční počet zaměstnanců a počet zaměstnavatelů vybraných kategorií pracovníků.

Charakteristika jednotlivých kategorií pracovníků je určena zákonem č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, a zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních). Vyhláška MZ ČSR č. 77/1981 Sb. byla zrušena v červnu 2004 (vyhláškou č. 393/2004 Sb.).

Vybrané kategorie pracovníků jsou uvedeny ve sl. 1 až 6 (lékaři, fyzioterapeuti, ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu, zdravotně-sociální pracovníci a ostatní odborní pracovníci). Podrobnější vysvětlivky k evidenčnímu počtu zaměstnanců, k zaměstnavatelům, ke kategoriím pracovníků a tabulky pro přepočty úvazku jsou uvedeny v samostatných pokynech „METODICKÉ VYSVĚTLIVKY“, které jsou k dispozici na pracovišti ÚZIS ČR a na internetových stránkách www.uzis.cz (NZIS).

- sl. 2 Fyzioterapeuti - § 24 zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 3 ZPBD = zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu - § 5 až § 21 zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 4 ze sl. 3 sestry - § 5 zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 5 ze sl. 3 zdravotně-sociální pracovníci - § 10 zákona č. 96/2004 Sb.
- sl. 6 Ostatní odborní pracovníci Patří sem odborní zaměstnanci oddělení (pracoviště, zařízení), kteří nejsou uvedeni ve sl. 1 až 5.
- ř. 11 ve sl. 1 až 6 se vyplňuje počet fyzických osob pracujících na oddělení (pracovišti) k 31.12.
- ř. 12 přepočtené počty (úvazky k 31.12) - rovná se součtu úvazků jednotlivých zaměstnanců a zaměstnavatelů k 31.12.

- Přepočet a součet jednotlivých úvazků se počítá na 3 desetinná místa. Do výkazu se přepočtené počty zaokrouhlují na 2 desetinná místa.
- ř. 13 smluvní pracovníci (úvazek k 31.12)
Do tohoto řádku patří pracovníci, kteří pracují v daném zdravotnickém zařízení, ale nepatří do evidenčního počtu zaměstnanců ani do počtu zaměstnavatelů vykazující jednotky. Pracují tedy buď:
- na dohodu (o provedení práce nebo o pracovní činnosti - placeno z ostatních osobních nákladů (OON)),
  - na smlouvu o dílo (dle občanského nebo obchodního zákoníku),
  - jako spolupracující rodinný příslušník,
  - fyzické osoby dočasně přidělené k výkonu práce prostřednictvím zprostředkovatelských agentur práce
- ř. 14 Průměrný roční přepočtený počet pracovníků celkem (včetně smluvních) se uvádí za vykazované období na 2 desetinná místa takto:
- $$= \frac{\text{součet přepočteného počtu počet pracovníků celkem (včetně smluvních) za jednotlivé měsíce sledovaného období}}{\text{počet měsíců sledovaného období}}$$
- Oddíl II. Činnost**
- Zahrnuje i činnost smluvních pracovníků, kterou pro dané zařízení vykonávají.
- ř. 21, sl. 1 počet míst v zařízení k 31.12.
- ř. 21, sl. 5 ze sl. 1 - z celkového počtu míst v zařízení bylo k 31.12. využito pro matky resp. jiný doprovod přijímaný s dítětem
Zároveň se zde uvedou i místa, která byla využita pro matky před porodem.
- ř. 22, sl. 1 počet přijatých dětí celkem
Zde se znovu nezapočítávají děti, jejichž pobyt v ústavu byl dočasně přerušen hospitalizací, pobytem v léčebně nebo ozdravně nebo byly pouze dočasně propuštěny na přechodný pobyt k rodičům nebo jiným fyzickým osobám (včetně budoucích náhradních rodičů). Započítávají se však zde děti, které se vrátily zpět do dětského zařízení z neúspěšné adopce.
- ř. 22, sl. 2 až 4 **důvod přijetí (pobytu) dítěte:**
- sl. 2 **zdravotní** - zejména nutnost trvalé či dlouhodobé speciální ošetrovatelské péče (dítě s kombinovaným handicapem, tracheostomií, vyžadující dlouhodobou oxygenoterapii, použití sond, aj.), potřeba dlouhodobé intenzivní rehabilitační péče, diagnostika a léčba dětí s rizikovou anamnézou (sy. týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte, abusus návykových látek u matky, sy. opuštěného dítěte, aj.), diagnostika pro stanovení zdravotní a sociální prognózy dítěte (před umístěním např. do náhradní rodinné péče), nemoc či hospitalizace rodičů, infekční onemocnění v rodině, respitní a úlevná péče
- sl. 3 zdravotně-sociální - zejména každá situace, kdy dítě pro své postižení - handicap, nemůže vyrůstat v rodině, i když nevyžaduje výše uvedenou speciální ošetrovatelskou péči (půjde zpravidla o děti umístěné resp. odložené rodiči právě pro jejich postižení); případně zácvk rodičů před propuštěním dítěte
- sl. 4 **sociální** - zejména okamžitá pomoc dítěti a rodině v tíživé sociální situaci nebo jiný důvod přijetí dítěte považovaného za zdravé, které nevyžaduje žádnou diagnostickou či terapeutickou lékařskou a ošetrovatelskou péči (rodiče ve výkonu trestu, dítě před umístěním do náhradní rodinné péče, rozvrat v rodině aj.) U těchto dětí bude zpravidla vydáno předběžné opatření nebo nařízena ústavní výchova.
- ř. 23, sl. 1 z ř. 22, sl. 1 se uvedou děti přijaté do zařízení na základě souhlasu rodičů (rodiče) nebo jiného zákonného zástupce dítěte
- ř. 24, sl. 1 z ř. 22, sl. 1 se uvedou děti přijaté do zařízení na základě rozhodnutí soudu o předběžném opatření (§ 76a občanského soudního řádu)
- ř. 25, sl. 1 z ř. 22, sl. 1 se uvedou děti přijaté do zařízení na základě nařízené ústavní výchovy (§ 46 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů)
- ř. 26, sl. 1 z ř. 22, sl. 1 se uvedou děti, které byly opakovaně přijaty do dětského zařízení z důvodů selhání vlastní rodiny
- ř. 27, sl. 1 z ř. 22, sl. 1 se uvedou děti, které byly opakovaně přijaty do dětského zařízení z důvodů selhání náhradní rodinné péče formou osvojení
- ř. 28, sl. 1 z ř. 22, sl. 1 se uvedou děti, které byly opakovaně přijaty do dětského zařízení z důvodů selhání jiné formy náhradní rodinné péče
- ř. 29, sl. 1 počet propuštěných dětí
Zde se nezapočítávají děti, jejichž pobyt v ústavu byl dočasně přerušen hospitalizací, pobytem v léčebně nebo ozdravně.
V případě, že dítě bylo trvale umístěno do náhradní rodiny, na základě řádného rozhodnutí o adopci, pak se do počtu propuštěných dětí započítává.
- ř. 30, sl. 1 počet zemřelých dětí - vykáží se zemřelé děti, které byly ve stavu kojeneckého ústavu resp. dětského domova, i když zemřely mimo KÚ resp. DD (např. v nemocnici).
- ř. 31, sl. 1 počet dětí, které zůstaly v zařízení k 31.12.
- ř. 31, sl. 2 počet dětí, které zůstaly v zařízení k 31.12. až 4 z důvodů zdravotních, zdravotně-sociálních a sociálních

ř. 32, sl. 1 skutečnou kapacitou zařízení v počtu ošetřovacích dnů se rozumí součet denních stavů provozuschopných míst, tj. počet míst x 365(366) - počet dnů vyřazení míst z provozu Provozuschopným místem rozumíme každé místo, na které lze přijmout kojence či dítě do ošetřování.

ř. 33, sl. 1 počet ošetřovacích dnů celkem = součet denních stavů dětí v zařízení

Do úhrnného počtu ošetřovacích dnů se započítávají i ty dny, kdy pobyt dítěte v ústavu byl dočasně přerušen hospitalizací nebo dítě bylo na návštěvě ve vlastní či náhradní rodině (místo v ústavu je i nadále obsazené). Nezapočítávají se však ty dny, kdy dítě bylo trvale umístěno do náhradní rodiny, na základě řádného rozhodnutí o adopci.

Oddíl III. Propuštěné děti (počet)

Zde se nezapočítávají děti, jejichž pobyt v ústavu byl dočasně přerušen hospitalizací, pobytem v léčebně nebo ozdravovně nebo byly pouze dočasně propuštěny na přechodný pobyt k rodičům nebo jiným fyzickým osobám (včetně budoucích náhradních rodičů).

sl. 1 uvádí se následující pobyt dětí po propuštění z KÚ resp. DD (z II. oddílu z ř. 29, sl. 1)

sl. 2 až 5 sleduje se délka pobytu dětí od přijetí do ukončení pobytu v KÚ resp. DD

ř. 42 až ř. 44

sl. 6 ze sl. 1 se uvedou děti propuštěné do mezinárodního osvojení

Oddíl IV. Doplnující údaje

ř. 71, sl. 1 Uvedou se všechny matky, které byly přijaty s dítětem v průběhu roku.

ř. 72, sl. 1 Uvedou se všechny matky, které byly do zařízení přijaty před porodem.

ř. 73 a 74 uvede se počet dětí se státním občanstvím (ř. 72 - českým, ř. 73 - jiným), které byly ve sledovaném roce přijaty (sl. 1), propuštěny (sl. 2), zemřely (sl. 3) a zůstaly v zařízení koncem roku (sl. 4)

ř. 75 rozumí se počet dětí, které jsou věkem nad stanovenou věkovou hranici stanovenou zřizovatelem (do 1, do 3, popř. do 6 let)

ř. 76 za děti se speciálními potřebami lze považovat takové děti, které pro svůj tělesný nebo duševní stav, vrozenou nebo získanou vadu nebo chronické onemocnění projevují nedostatky životních a sociálních funkcí a potřebují zvláštní pomoc a podporu společnosti

Započítávají se děti od narození bez ohledu na to, zda jsou nebo nejsou vedeny v evidenci dětí s tělesnými, duševními a smyslovými vadami.

ř. 78 rozumí se vědomé i nevědomé fyzické či psychické, nenáhodné poškozování dítěte, které vede k poruše jeho zdraví a vývoje a ohrožuje jeho blaho a práva
Započítávají se děti s prokázaným i suspektním týráním.

Vazby:

Oddíl I.

ř. 14 alespoň jeden sl. $\neq$ 0

sl. 3 sl. 4, týká se ř. 11 a 12

sl. 3 sl. 5, týká se ř. 11 a 12

Pokud v některém sloupci vyplněn ř. 12 nebo 13, pak v tomtéž sloupci musí být vyplněn i ř. 14 (neplatí naopak).

Pokud ř. 12 $\neq$ 0, pak ř. 11 $\neq$ 0 ve stejném sloupci, a naopak, platí pro všechny sloupce

ř. 11 $\geq$ ř. 12, týká se sl. 1 až 6

Oddíl II.

ř. 21, sl. 1 0

ř. 21, sl. 1 > ř. 21, sl. 5

ř. 22, sl. 1 = ř. 22 (sl. 2 + sl. 3 + sl. 4)

ř. 22, sl. 1 = ř. 23, sl. 1 + ř. 24, sl. 1 + ř. 25, sl. 1

ř. 22, sl. 1 ř. 26, sl. 1 + ř. 27, sl. 1 + ř. 28, sl. 1

ř. 31, sl. 1 = ř. 31 (sl. 2 + sl. 3 + sl. 4)

Oddíl III. týká se ř. 41 až 48

sl. 1 = sl. 2 + sl. 3 + sl. 4 + sl. 5

součet sl. 1 = ř. 29, sl. 1 oddílu II.

Oddíl IV.

(ř. 73 + ř. 74) sl. 1 = ř. 22, sl. 1 oddílu II.

(ř. 73 + ř. 74) sl. 2 = ř. 29, sl. 1 oddílu II.

(ř. 73 + ř. 74) sl. 3 = ř. 30, sl. 1 oddílu II.

(ř. 73 + ř. 74) sl. 4 = ř. 31, sl. 1 oddílu II.